

Fagbeskrivelse for

Valgfag: Måling af levevilkår og livskvalitet – Grønland som eksempel

Underviser(e): *Birger Poppel (BP)* – Miillaaraq Lennert (ML)

Årgang/niveau: bachelor, 3. årgang og kandidatniveau

Omfang:

- 5/10 ECTS (afhængig af om den studerende deltager i feltarbejde i Upernavik regionen)
- 30 lektioner / 30 lektioner + feltarbejde,
- Det fremgår af studieordningen, at *'pensum for emnefag, der følges af både bachelorstuderende og kandidatstuderende, er 600 sider fælles. De kandidatstuderende har derudover 100 sider selvvalgt til en fremlæggelse aftalt med underviseren, sidst i semesteret'*.

Eksamensform:

5 ECTS: Mundtlig, 30 minutter, synopsis 3 til 5 sider,

10 ECTS: Mundtlig, 30 minutter, synopsis 3 til 5 sider + rapport fra feltarbejde efter aftale med valgfagets underviser.

Kursusbeskrivelse:

Forbedring af befolkningens levevilkår og livskvalitet har været et væsentligt mål for de fleste regeringskoalitioner i Grønland, og er et erklæret mål for politiske bevægelser, partier og regeringer verden over og for internationale organisationer som f.eks.; men hvad forstås ved levevilkår og livskvalitet, og hvordan måles disse begreber? Og hvis det ultimative formål med at afdække befolkningens levevilkår, er at undersøge den enkeltes tilfredshed med hendes/hans livskvalitet, hvordan skal det så måles?

Mens 'livskvalitet', 'det gode liv' og 'lykke' og veje til at realisere disse mål har optaget filosoffer i flere tusinde år, er udviklingen af mål og målemetoder for at kunne sammenligne disse størrelser over tid og sted af meget nyere dato.

På trods af at økonomen Simon Kuznets, der udviklede og operationaliserede BNP, bruttonationalproduktbegrebet (1934), selv advarede mod at anvende ét mål for værdien af et lands samlede produktion til også at udtrykke nationens velfærd, er BNP stadig det oftest anvendte begreb til at beskrive, hvor godt et land klarer sig – om det er inde i en god eller dårlig udvikling, i fremgang eller recession. Den hyppige anvendelse af BNP sker, selvom der inden for de seneste årtier er udviklet en lang række sociale indikatorer til at supplere BNP, og selvom både FN, OECD og en række lande har udviklet alternative mål for kvaliteten af det liv, mennesker lever og metoder til at beregne disse.

Emnefaget består af to dele:

- **Den ene del af kurset** fokuserer på en gennemgang af forskellige måder at måle levevilkår, levestandard, velfærd og livskvalitet samt metodiske og teoretiske baggrunde herfor. Udgangspunktet vil være den internationale diskussion om levevilkår og livskvalitet med eksempler på udvikling og anvendelse af sociale indikatorer og forskellige indeks som f.eks. FN's Human Development indeks og OECD's Better Life Index. Levevilkårs- og

livskvalitetsundersøgelser i Grønland som f.eks. den grønlandske del af Survey of Living Conditions in the Arctic, SLiCA og de jævnligt gennemførte landsdækkende sundhedsundersøgelser – metoder og resultater – vil udgøre et hovedelement i denne del af kurset sammen med de bestræbelser, der har været i arktisk regi f.eks. i forbindelse med Arctic Human Development Report og Arctic Social Indicators projekterne.

- **Den anden del af kurset** sigter på at kombinere det teoretiske og metodemæssige fundament og det tidligere anvendte SLiCA-spørgeskema i et feltarbejde i Upernavik regionen. De studerende vil som en del af kurset deltage i interviewertræning – herunder etiske spørgsmål i forbindelse med interviewing – med henblik på at gennemføre interviews i Upernavik by og nogle af regionens bygder. Der skal endvidere gennemføres et begrænset antal kvalitative forskningsinterviews med nøglepersoner i regionen. Feltarbejdet er planlagt til at vare 2-3 uger, og de studerende vil få dækket udgifter til rejse, ophold og forplejning samt modtage honorering per gennemført interview. Feltarbejdet afsluttes og dokumenteres med, at de studerende udarbejder en rapport om feltarbejdet.
- Mens deltagelse i valgfagets første del (5 ECTS points) er obligatorisk for alle, forventes det, at ikke alle deltagere har mulighed for at deltage i feltarbejdskursusdelen (5 ECTS points). Det vil være muligt for alle studerende at inddrage data indsamlet ved feltarbejde i arbejdet med den synopsis, der danner udgangspunkt for den mundtlige eksamen.

Fagets formål:

De studerende skal i valgfaget **Måling af levevilkår og livskvalitet – Grønland som eksempel** opnå indsigt i

- forskellige måder at måle levevilkår, levestandard, velfærd og livskvalitet samt metodiske og teoretiske baggrunde herfor;
- diskussionen om udvikling og anvendelse af sociale indikatorer i Grønland og det øvrige Arktis;
- Den arktiske Levevilkårsundersøgelse, SLiCA herunder metodevalg og valg af forskningsdesign samt undersøgelsens hovedresultater;

samt blive i stand til at analysere data indsamlet ved feltarbejdet.

Derudover skal de studerende, der deltager i det udvidede kursusforløb (inkl. feltarbejde)

- opnå indsigt i metodiske, etiske og praktiske forhold i forbindelse med forberedelse og gennemførelse af spørgeskemaundersøgelser – primært face-to-face interviews;
- opnå og dokumentere færdigheder i gennemførelse af face-to-face interviews;

Kursusforløb:

- Der afholdes i alt 10 kursusgange á tre lektioner i løbet af foråret (bortset fra perioden medio april til primo maj).
- I perioden medio april til primo maj gennemføres et feltarbejde af maksimalt tre ugers varighed.

Arbejdsform:

De mange og forskelligartede temaer og problemstillinger vil blive bearbejdet med forskellige arbejdsformer og metoder:

- **Forberedelse/læsning:** det er afgørende, at alle møder velforberedte til hver kursusgang. Der findes en omfattende litteratur om kursets emner, og det er væsentlig at søge på biblioteket og på nettet ud over det specificerede pensum. Derudover er der en stadigt stigende mængde artikler i nyhedsmedierne, som det er vigtigt at være orienteret i. Det kan anbefales at medbringe aktuelle artikler til diskussion på holdet.
- **Hold- og gruppediskussioner:** kursusdeltagere er velkomne til at kommentere oplæg og stille spørgsmål, ligesom der løbende vil blive lagt op til refleksion og debat om undervisningens emner.
- **Øvelser:** der vil sædvanligvis være mindst et gruppearbejde i løbet af en undervisningsgang, hvor de studerende arbejder med et eller flere spørgsmål i grupper. Resultater gennemgås i plenum. Desuden vil der komme enkelte 'hjemmeopgaver'.
- **Evaluering:** se eksamensform oven for.

Pensum og anbefalet litteratur

Pensum vil bestå af en række artikler/kapitler fra bøger omhandlende kursets hovedtemaer. Der vil ved semesterstart foreligge kursusplan med angivelse af pensum til de enkelte kursusgange. En væsentlig del af den litteratur, der indgår i kurset vil kunne downloades fra nettet. Artikler, der ikke kan hentes på nettet, vil foreligge i kompendium ved semesterstart.